

Analýza vplyvu navrhovaných opatrení vo všeobecnom hospodárskom záujme na účastníkov trhu s plynom, na rozpočet verejnej správy a na podnikateľské prostredie

Obsah:

- 1. Zhrnutie**
- 2. Úvod**
- 3. Popis súčasného stavu na trhu dodávky plynu pre odberateľov plynu v domácnosti**
- 4. Popis navrhovaného riešenia s cieľom znížiť vplyv nárastu cien plynu na odberateľov plynu v domácnosti a vybrané skupiny zraniteľných odberateľov plynu**
- 5. Analýza vplyvu navrhovaných opatrení na účastníkov trhu s plynom (iných ako odberatelia plynu v domácnosti a vybrané skupiny zraniteľných odberateľov plynu)**
- 6. Analýza vplyvu navrhovaných opatrení na rozpočet verejnej správy**
- 7. Analýza vplyvu navrhovaných opatrení na podnikateľské prostredie**
- 8. Analýza vplyvu navrhovaných opatrení na odberateľov plynu v domácnosti (analýza sociálnych vplyvov)**
- 9. Záver**

1. Zhrnutie

Táto analýza bola vypracovaná na základe § 24 ods. 2 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) a obsahuje základné predpoklady, charakteristiku a odôvodnenie predkladaného návrhu na schválenie všeobecného hospodárskeho záujmu (ďalej aj „VHZ“), ako aj kľúčové závery vykonanej analýzy vplyvu navrhovaných opatrení na účastníkov trhu s elektrinou a trhu s plynom, na rozpočet verejnej správy a na podnikateľské prostredie.

Primárnym cieľom predkladaného návrhu VHZ je úpravou a spresnením parametrov vstupujúcich do výpočtu ceny plynu pri dodávke plynu konečným odberateľom pokrytých nariadením vlády SR č. 463/2023 Z. z., ktorým sa ustanovuje maximálna cena za časť regulovanej dodávky plynu pre koncových odberateľov plynu v domácnosti, maximálna cena za časť regulovanej dodávky elektriny pre vybraných zraniteľných odberateľov elektriny a maximálna cena za časť regulovanej dodávky plynu pre vybraných zraniteľných odberateľov plynu a podmienky ich uplatnenia (ďalej len „nariadenie vlády“) zabrániť negatívnemu vplyvu vysokých cien plynu tak na koncových odberateľov plynu v domácnosti a vybraných zraniteľných odberateľov plynu, ako aj na kompenzačné energetické schémy z pohľadu zvýšených nákladov na energie pre týchto odberateľov plynu, s priamym dopadom na finančné zdroje štátu, ktoré sú potrebné na kompenzácie. Uvedené sa navrhuje riešiť prostredníctvom návrhu VHZ na zabezpečenie bezpečnosti, pravidelnosti, kvality a ceny dodávok plynu pre koncových odberateľov plynu v domácnosti a vybraných zraniteľných odberateľov plynu.

Vybraným zraniteľným odberateľom plynu (podľa nariadenia vlády SR č. 463/2023 Z. z., ktorým sa ustanovuje maximálna cena za časť regulovanej dodávky plynu pre koncových odberateľov plynu v domácnosti, maximálna cena za časť regulovanej dodávky elektriny pre vybraných zraniteľných odberateľov elektriny a maximálna cena za časť regulovanej dodávky plynu pre vybraných zraniteľných odberateľov plynu a podmienky ich uplatnenia) je koncový odberateľ plynu podľa § 2 písm. k) šiesteho bodu a siedmeho bodu zákona č. 250/2012 Z. z.

o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o regulácii“).

Podstatou VHZ je stanovenie cenového stropu variabilnej sadzby za odobratý plyn za časť regulovanej dodávky plynu v rámci ceny za združenú dodávku plynu (SOP₀) pre koncových odberateľov plynu v domácnosti a vybraných zraniteľných odberateľov plynu.

Na základe vykonanej analýzy Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej „MH SR“ alebo „ministerstvo“) je využitie mechanizmu VHZ opodstatnené v zmysle § 24 ods. 2, spĺňa požiadavku proporcionality, ako aj kritériá určené v zmysle § 24 ods. 4 zákona.

Navrhované VHZ má vplyv na rozpočet verejnej správy. Navrhované VHZ nemá vplyv na účastníkov trhu s plynom a na podnikateľské prostredie, keďže dodávatelia budú kompenzovaní za plnenie povinností, ktoré im budú uložené vo všeobecnom hospodárskom záujme, v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona.

2. Úvod

Pojem VHZ v energetike definuje § 24 zákona, ako osobitný regulačný nástroj, prostredníctvom ktorého môžu byť uložené v mimoriadnych prípadoch vo všeobecnom hospodárskom záujme povinnosti vopred stanoveným účastníkom trhu s plynom.

Zákon v § 24 uvádza konkrétne vymedzenie VHZ v energetike a to, že VHZ schvaľuje na návrh MH SR vláda Slovenskej republiky. V zmysle § 24 ods. 1 písm. a) zákona sa všeobecným hospodárskym záujmom v energetike rozumie zabezpečenie, najmä *„bezpečnosti sústavy alebo siete vrátane zabezpečenia pravidelnosti, kvality a ceny dodávok elektriny a plynu a energetickej efektívnosti“*. V zmysle uvedeného je teda jedným z legitímnych cieľov VHZ aj zabezpečenie cien dodávok plynu. Predmetná právomoc ministerstva sa uplatňuje popri/nad rámec cenovej regulácie vykonávanej úradom v prípadoch, kedy dôjde k naplneniu nižšie analyzovaných predpokladov.

Pred predložením návrhu VHZ ministerstvo vypracuje v zmysle § 24 ods. 2 zákona analýzu vplyvu navrhovaných opatrení na účastníkov trhu s elektrinou a trhu s plynom, na rozpočet verejnej správy a na podnikateľské prostredie. Ministerstvo navrhne vláde SR schválenie všeobecného hospodárskeho záujmu len v prípade, že analýza opatrení vo všeobecnom hospodárskom záujme preukáže ich opodstatnenie.

Zároveň platí, že povinnosti stanovené vo VHZ musia byť v zmysle § 24 ods. 4 zákona jednoznačné, vykonateľné, kontrolovateľné, transparentné, nediskriminačné a musia zabezpečiť rovnosť prístupu pre elektroenergetické podniky a plynárenské podniky v členských štátoch ku koncovým odberateľom na vymedzenom území.

Vykonaná analýza, ktorej kľúčové závery sú sumarizované v tomto dokumente, preukázala opodstatnenosť VHZ, a tiež splnenie ostatných požiadaviek vyplývajúcich z príslušnej zákonnej úpravy.

3. Popis súčasného stavu na trhu dodávky plynu pre odberateľov plynu v domácnosti a vybrané skupiny zraniteľných odberateľov plynu

Dostupnosť dodávok plynu pre odberateľov plynu v domácnosti ohrozuje pretrvávajúca mimoriadne nepriaznivá situácia na európskom trhu s energetickými komoditami vrátane

plynu. Ceny na európskych burzách s plynom začali stúpať už v druhej polovici roka 2021 a zotrávajú na vysokých úrovniach až do súčasnosti.

Cenová regulácia dodávky plynu pre odberateľov v domácnosti a vybrané skupiny zraniteľných odberateľov plynu prebieha v kompetencii Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej „ÚRSO“ alebo „úrad“) v súlade so zákonom, zákonom o regulácii a vyhláškou ÚRSO č. 450/2022 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia dodávky plynu (ďalej len „vyhláška“).

Kľúčovou zložkou regulovaných cien v zmysle vyhlášky je cena plynu na burze v stanovenom období, t. j. od októbra roka $t-2$ do septembra roka $t-1$, pričom rokom t je rok, pre ktorý sa určuje alebo platí cena. Práve táto zložka je aj najviac volatilná, keďže závisí od celkovej volatility cien burzových indexov, ktoré boli významne ovplyvnené v dôsledku ruskej invázie na Ukrajinu a krátenia dodávok komodity z Ruska do EÚ.

Úrad pri stanovovaní regulovaných cien na rok 2024 podľa vyhlášky zohľadnil priemerné ceny burzového produktu THE CAL - 24 od 1. októbra 2022 do 30. septembra 2023, ktorá bola na úrovni 68,25 €/MWh. Po uplatnení koeficientu k_{spd} , ktorý koriguje rozdiel medzi základnou burzovou cenou a diagramom dodávky plynu vo výške 10 % a tiež primeraného zisku je maximálna cena vo výške 78,1 €/MWh. Táto cena potom vstupovala do sadzieb za odobratý plyn (variabilná zložka ceny za dodávku plynu).

Regulované ceny na rok 2024 sú teda dotknuté práve mimoriadne vysokými cenami plynu na energetických burzách v období posledného štvrtroka 2022.

Výpočet maximálnej regulovanej ceny dodávky plynu pre odberateľov v domácnosti v roku 2024 sa podľa vyhlášky skladá z dvoch zložiek, a to z fixnej maximálnej mesačnej sadzby za odberné miesto (ďalej len „FMS₀“) a z maximálnej sadzby za odobratý plyn SOP₀. SOP₀ zohľadňuje okrem ceny komodity burzového produktu THE CAL – 24 aj koeficient korigujúci rozdiel medzi základnou burzovou cenou a diagramom dodávky plynu vo výške 10 % a primeraný zisk vo výške 3 €/MWh. Týmto spôsobom boli cenovými rozhodnutiami, ktoré vydalo ÚRSO na rok 2024, stanovené maximálne ceny dodávky plynu pre domácnosti na rok 2024, ako jednej zo súčastí celkovej koncovej ceny za združenú dodávku plynu.

Na základe § 16a zákona o regulácii bolo vydané nariadenie vlády. Nariadením vlády sa na rok 2024 ustanovuje zastropovanie cien dodávky plynu pre koncových odberateľov plynu v domácnosti a cien dodávky plynu pre vybraných zraniteľných odberateľov plynu na úrovni roka 2023. Zároveň sa stanovil spôsob výpočtu kompenzácie pre dodávateľov plynu.

4. Popis navrhovaného riešenia detailne s cieľom znížiť vplyv nárastu cien plynu na odberateľov plynu v domácnosti a vybrané skupiny zraniteľných odberateľov plynu

Vzhľadom na mimoriadny nárast cien plynu na energetických trhoch v období, ktoré vstupuje do regulovaných cien pre odberateľov v domácnosti a vybrané skupiny zraniteľných odberateľov plynu na rok 2024 v porovnaní s cenovým indexom, ktorý bol použitý pre výpočet regulovaných cien na rok 2022, resp. 2023, súčasný mechanizmus cenovej regulácie dodávok plynu sa bez dodatočných opatrení javí ako nedostatočný na zabezpečenie primeranej úrovne cien dodávok plynu pre zraniteľných odberateľov plynu a na kompenzačné energetické schémy z pohľadu zvýšených nákladov na energiu pre týchto zraniteľných odberateľov plynu, s priamym dopadom na finančné zdroje štátu, ktoré sú potrebné na kompenzácie.

V súčasnosti sú však evidentné klesajúce trhové ceny energií, čo vytvára predpoklady pre obnovenie efektívneho trhu s energiami, trhové ceny elektriny a plynu klesli o viac ako 50 % oproti januáru 2023. Z uvedeného je zrejmé, že súčasné náklady na nákup plynu sú nižšie, ako ceny za nákup tejto komodity v roku 2022, ktoré sú reflektované v koncovej cene plynu pre zraniteľných odberateľov plynu.

Na zabezpečenie primeranej úrovne cien dodávok plynu vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je preto nevyhnutné prijať dodatočné opatrenia v rámci zákonného režimu VHZ. S ohľadom na potrebu určenia konkrétnych povinností jednotlivým dotknutým regulovaným subjektom uvedeným nižšie v tejto časti dokumentu je možné konštatovať, že ciele sledované VHZ nie je možné naplniť v rámci vecnej a cenovej regulácie vykonávanej úradom.

Úrad v snahe nastaviť primeranú úroveň cien za dodávku plynu pre zraniteľných odberateľov plynu začal konania o mimoriadnej regulácii s regulovanými subjektami (dodávateľmi plynu) v priebehu decembra 2023. Zámerom ÚRSO bolo prijatie mimoriadnej regulácie na základe § 16 zákona o regulácii. Výsledkom mimoriadnej regulácie malo byť určenie pevnej ceny za tovar (komoditu), t. j. za variabilnú časť ceny plynu (ceny za odobratý plyn), ktorá bude primerane zohľadňovať oprávnené náklady a primeraný zisk regulovaných subjektov v súlade s účelom regulácie podľa zákona o regulácii. ÚRSO pri určení pevnej ceny za nákup plynu na jednotku množstva plynu vychádzal z analýzy uverejnenej na webovom sídle úradu – „Indikátor aktuálnej trhovej ceny komodít – elektriny a plynu“ vydaného 04. 12. 2023, podľa ktorého indikátor trhovej ceny plynu pre dodávku na 12-mesačné plávajúce obdobie od 01. 12. 2023, rovnako ako aj pre dodávku na obdobie kalendárneho roka 2024. Tento indikátor trhovej ceny plynu zahŕňa cenu komodity, vrátane zohľadnenia nákladov na štandardizovaný odberový diagram vo výške 10 % z ceny komodity. Nezahŕňa však ďalšie náklady dodávateľa na dodávku plynu, ako napr. náklady spojené s obsluhou odberateľa, obchodná marža a zisk dodávateľa a pod.

Primárnym dôvodom, prečo nedošlo k realizácii mimoriadnej regulácie vo vzťahu k dodávateľom plynu je skutočnosť, že úrad v jednotlivých konaniach, dodržiavajúc zásady správneho konania, po opätovnom preskúmaní podkladov pre rozhodnutie o mimoriadnej regulácii zväžil časový aspekt opatrení v rámci mimoriadnej regulácie a možnosti uskutočniť všetky relevantné kroky na strane dodávateľov plynu na účely dosiahnutia sledovaného cieľa, ako aj možných hroziacich škôd.

Komplementárnym dôvodom upustenia od realizácie mimoriadnej regulácie v pôvodne navrhovanom rozsahu je, že podľa pravidiel mimoriadnej regulácie by mala cena za dodávku plynu podľa § 11 ods. 5 písm. b) zákona o regulácii primerane zahŕňať predpokladané náklady na nákup plynu na veľkoobchodnom trhu s plynom, ostatné ekonomicky oprávnené náklady a primeraný zisk dodávateľa plynu vo výške určenej podľa § 40 ods. 1 písm. h) zákona o regulácii, čo nastavenie tejto pevnej ceny prostredníctvom vyššie uvedeného indikátora trhovej ceny plynu nespĺňalo dostatočne vzhľadom na to, že zohľadňuje len mesačný aritmetický priemer denných cien ročného forwardového produktu CAL+1 (dodávka v nadchádzajúcom kalendárnom roku) EEX THE Natural Gas Futures. Pri nastavení pevnej ceny by sa malo uvažovať s priemerom denných cien v dlhšom časovom období ako jeden mesiac. Táto cena by mala byť určená na základe vývoja trhových cien za obdobie jedného roka predchádzajúcemu roku, v ktorom bude realizovaná fyzická dodávka plynu .

Úrad teda v konaniach o mimoriadnej regulácii vo vzťahu k dodávateľom plynu pristúpil k opätovnému preskúmaniu podkladov, dôvodov mimoriadnej regulácie a s ohľadom na charakter mimoriadnej regulácie pri zohľadnení princípu proporcionality a zásady vhodnosti, nevyhnutnosti a primeranosti zásahu, ako aj vzhľadom k možnému výsledku mimoriadnej regulácie voči regulovaným subjektom, v spojení s nenaplnením cieľu a účelu mimoriadnej regulácie, uvedené vyhodnotil tak, že jednotlivé konania zastavil.

Úrad dospel k názoru, že vhodnejším nástrojom na dosiahnutie cieľa je uloženie povinnosti vo všeobecnom hospodárskom záujme pre regulované subjekty, podľa ktorej si môžu regulované subjekty uplatniť náhradu čistých nákladov spojených so zabezpečením svojej činnosti.

Základným prvkom navrhovaných opatrení v rámci VHZ bude určená povinnosť všetkým dodávateľom plynu, ktorí v roku 2024 dodávajú plyn zraniteľným odberateľom plynu, aby podali úradu bezodkladne po doručení rozhodnutia vo VHZ návrh na zmenu rozhodnutia z vlastného podnetu v zmysle §17 ods. 2 písm. d) zákona o regulácii, predmetom ktorého bude uplatnenie maximálnej priemernej ceny za dodávku plynu pre zraniteľných odberateľov plynu vo výške 73,14 €/MWh pre výpočet maximálnych sadzieb za odobratý plyn pre koncových odberateľov plynu v domácnosti a vybraných zraniteľných odberateľov plynu podľa § 2 písm. k) šiesteho a siedmeho bodu zákona o regulácii na rok 2024.

Dodávatelia v rámci celkovej ceny za združenú dodávku plynu pre odberateľov plynu v domácnosti a vybrané skupiny zraniteľných odberateľov k SOP_0 pripočítajú FMSO vo výške 1,5 eur/odberné miesto/mesiac.

Do výpočtu priemernej maximálnej ceny za dodávku plynu pre domácnosti a vybrané skupiny zraniteľných odberateľov plynu podľa § 2 písm. k) šiesteho a siedmeho bodu zákona o regulácii na rok 2024 vstupovala hodnota 78,1 €/MWh vypočítaná v zmysle § 7 a § 8 vyhlášky. Táto cena obsahuje aj koeficient korigujúci rozdiel medzi základnou burzovou cenou a diagramom dodávky plynu vo výške 10 % a primeraný zisk vo výške 3 €/MWh.

Základná burzová cena CETH_t vstupujúca do výpočtu priemernej maximálnej ceny za dodávku plynu pre domácnosti a vybrané skupiny zraniteľných odberateľov plynu podľa vyhlášky je aritmetický priemer denných cien s dodaním v roku t burzy EEX (European Energy Exchange), produktu THE Calendar + X v eurách na megawatthodinu za obdobie od 1. októbra roku t-2 do 30. septembra roku t-1, pričom hodnota X je dva pre každý deň tohto obdobia v roku t-2 okrem posledných dvoch dní roku t-2, v ktorých sa obchoduje na burze, a hodnota X je jedna pre každý deň tohto obdobia v roku t-1 a posledné dva dni roku t-2, v ktorých sa obchoduje na burze. Aritmetický priemer denných cien za toto obdobie bol vo výške 68,25 €/MWh. Po uplatnení koeficientu kspd a primeraného zisku je maximálna cena vo výške 78,1 €/MWh. Táto cena potom vstupovala do sadzieb za odobratý plyn (variabilná zložka ceny za dodávku plynu SOP_0).

Vo VHZ sa navrhuje určiť priemernú maximálnu cenu za dodávku plynu pre zraniteľných odberateľov plynu vo výške 73,14 €/MWh, ktorá už obsahuje aj koeficient korigujúci rozdiel medzi základnou burzovou cenou, diagramom dodávky plynu pre všetkých relevantných zraniteľných odberateľov plynu a časový aspekt nákupu plynu vo výške 30,9 % a primeraný zisk vo výške 3 €/MWh. Základná burzová cena je v tomto prípade vo výške 53,59 €/MWh. Táto cena je stanovená na základe aritmetického priemeru denných hodnôt burzy EEX

(European Energy Exchange), produktu THE Cal – 24 za obdobie od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023, t. j. za celý kalendárny rok 2023.

Dôvodom určenia tejto ceny je predovšetkým bezprostredne predchádzajúce obdobie pred rozhodujúcim rokom fyzickej dodávky plynu pre zraniteľných odberateľov, t. j. rokom 2024. Taktiež podstatným faktorom pri rozhodovaní pri určení tejto ceny bolo už relatívne stabilné obdobie roku 2023 v rámci volatility burzových trhových cien plynu. V súčasnosti sú evidentné klesajúce trhové ceny energií, čo vytvára predpoklady pre obnovenie efektívneho trhu s energiami, trhové ceny plynu klesli o viac ako 50 % oproti januáru 2023. Z uvedeného je zrejmé, že súčasné náklady na nákup plynu sú nižšie, ako ceny za nákup tejto komodity v roku 2022, ktoré sú reflektované v koncovej cene plynu pre zraniteľných odberateľov plynu. Aktuálny vývoj trhových cien plynu na komoditných burzách je premietnutý do určenej ceny 73,14 €/MWh. Ročný priemer denných cien plynu predstavuje tiež dostatočne dlhé obdobie pre dodávateľov plynu realizovať nákup plynu s fyzickou dodávkou v roku 2024. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že stanovené referenčné obdobie vo vyhláške, ktoré slúži ako základ pre výpočet maximálnej ceny za dodávku plynu pre domácnosti a vybrané skupiny zraniteľných odberateľov plynu, neukladá povinnosť pre dodávateľov plynu realizovať nákup plynu pre rozhodujúci rok v tomto stanovenom období, ale predstavuje maximálny cenový strop, ktorý ohraničuje priestor pre dodávateľov plynu pre stanovenie maximálnych cien za dodávku plynu pre jednotlivé skupiny zraniteľných odberateľov plynu.

Výpočet kompenzácie pre dodávateľov plynu bude zohľadňovať ustanovenia § 2 a § 6 nariadenia vlády. Dodávatelia plynu budú kompenzovaní za plnenie povinností, ktoré im budú uložené vo všeobecnom hospodárskom záujme, v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona (§ 24a a nasl.).

5. Analýza vplyvu navrhovaných opatrení na účastníkov trhu s plynom

Vyššie uvedený mechanizmus nebude mať negatívny vplyv na iných účastníkov trhu podieľajúcich sa na jeho realizácii, keďže regulované subjekty, ktoré budú plniť povinnosti vo VHZ, budú kompenzované v súlade postupom uvedeným v bode 4. tohto materiálu. Taktiež sa neočakáva vplyv na žiadnych iných účastníkov trhu s plynom.

6. Analýza vplyvu navrhovaných opatrení na rozpočet verejnej správy

Navrhované povinnosti a ich kompenzácia v súlade s nariadením vlády SR a s § 24 a nasl. zákona budú mať pozitívny vplyv na rozpočet verejnej správy v roku 2024. Vplyv na rozpočet verejnej správy je vyjadrený výškou kompenzácií pre dodávateľov, ktorých suma je tvorená súčinom objemu dodaného plynu pre odberateľov v domácnosti a vybrané skupiny zraniteľných odberateľov plynu a rozdielom medzi hodnotami maximálnej priemernej ceny za dodávku plynu, ktorá vstupovala do výpočtu pôvodných maximálnych sadzieb za odobratý plyn, resp. maximálnej priemernej ceny určenej podľa rozhodnutia vo VHZ, ktorá bude vstupovať do výpočtu nových maximálnych sadzieb za odobratý plyn a hodnotami maximálnych priemerných cien pri sadzbách za odobratý plyn jednotlivých dodávateľov plynu podľa nariadenia vlády SR.

Pre výpočet vplyvu navrhovaných opatrení sa použili údaje s predpokladaným množstvom dodaného plynu všetkých dodávateľov plynu na trhu s plynom v SR dodávajúcich plyn pre domácnosti a vybrané skupiny zraniteľných odberateľov plynu podľa § 2 písm. k) šiesteho a siedmeho bodu zákona o regulácii na rok 2024 pre realizáciu VHZ na 11 mesiacov roku 2024.

Zraniteľní odberatelia plynu v domácnosti									
Predpokladané množstvo dodaného plynu na rok 2024 v kWh	Vážená priemerná cena v roku 2023-2024, nariadenie vlády SR č. 463/2023 Z.z. (eur/MWh)	Vážená priemerná cena v roku 2024, Cen. rozhodnutie (eur/MWh)	Rozhodnutie vo VHZ pre rok 2024 (eur/MWh)	Platba (eur) v roku 2023-2024, nariadenie vlády SR č. 463/2023 Z.z.	Platba (eur) podľa Cen. rozhodnutia URSO na rok 2024	Platba (eur), Rozhodnutie vo VHZ	Kompenzácia (eur) CN na rok 2024	Kompenzácia (eur) rozhodnutie vo VHZ na rok 2024	Úspora (eur)
12 776 483	30,00	78,1	73,14	383 294 501	997 843 351	934 471 993	614 548 850	551 177 492	-63 371 357
							614 548 850	551 177 492	-63 371 357

Zraniteľní odberatelia plynu podľa § 2 písm.k) 6. a 7. bodu zákona č. 250/2012 Z.z.									
Predpokladané množstvo dodaného plynu na rok 2024 v kWh	Vážená priemerná cena v roku 2023-2024, nariadenie vlády SR č. 463/2023 Z.z. (eur/MWh)	Vážená priemerná cena v roku 2024, Cen. rozhodnutie (eur/MWh)	Rozhodnutie vo VHZ pre rok 2024 (eur/MWh)	Platba (eur) v roku 2023-2024, nariadenie vlády SR č. 463/2023 Z.z.	Platba (eur) podľa Cen. rozhodnutia URSO na rok 2024	Platba (eur), Rozhodnutie vo VHZ	Kompenzácia (eur) CN na rok 2024	Kompenzácia (eur) rozhodnutie vo VHZ na rok 2024	Úspora (eur)
540 584	30,00	78,10	73,14	16 217 526	42 219 627	39 538 329	26 002 101	23 320 803	-2 681 298
							26 002 101	23 320 803	-2 681 298

Vyčíslené hodnoty sa môžu v čase meniť vzhľadom na nepredikovateľnú úroveň spotreby plynu v danom čase, ktorá sa môže meniť predovšetkým v závislosti od počasia. K vyššie uvedenej hodnote je potrebné vypočítať náklady na tzv. „clearing“, teda zohľadnenie rozdielu medzi predpokladanou dodávkou v roku 2024 a údajmi o skutočnej spotrebe na odbernom mieste na základe fyzického odpočtu (tieto budú k dispozícii pre všetky odberné miesta postupne mesačne, posledné však až v novembri 2025). Tieto rozdiely spoplatňuje v súčasnosti prevádzkovateľ distribučnej siete SPP-distribúcia a.s. trhovým priemerom cien, avšak dodávatelia budú fakturovať odberateľom v domácnosti len SOP₀ podľa nariadenia vlády SR. Predpokladá sa, že tieto údaje nepredstavujú viac ako 50 miliónov eur ročne.

7. Analýza vplyvu navrhovaných opatrení na podnikateľské prostredie

Vyššie uvedený mechanizmus by nemal mať zásadný vplyv na podnikateľské prostredie, keďže povinnosti v zmysle VHZ budú platiť pre všetkých dodávateľov plynu rovnako.

8. Analýza vplyvu navrhovaných opatrení na odberateľov plynu v domácnosti (analýza sociálnych vplyvov)

Vyššie uvedený mechanizmus nemá vplyv na odberateľov plynu v domácnosti vzhľadom na zastropovanie cien za dodávku plynu podľa nariadenia vlády SR. Ustanovenie § 1 nariadenia vlády SR sa týka odberateľov plynu v domácnosti a stanovuje výšku maximálnej sadzby za odobratý plyn na rok 2024 v rovnakej výške ako v roku 2023 a tiež výška maximálnej mesačnej platby za odberné miesto je stanovená na rok 2024 na rovnakej úrovni ako v roku 2023, t. j. 1,50 eur na mesiac za odberné miesto bez dane z pridanej hodnoty.

9. Záver

Jedným z legitímnych prostriedkov na zabezpečenie primeranej úrovne cien dodávok plynu prostredníctvom vyššie uvedeného mechanizmu je aj využitie VHZ v zmysle zákona.

Materiál sa odporúča vláde SR vziať na vedomie a na základe § 24 ods. 2 zákona schváliť všeobecný hospodársky záujem, ktorého predmetom bude stanovenie cenového stropu pre variabilnú zložku ceny za dodávku plynu pre odberateľov plynu v domácnosti a vybrané skupiny zraniteľných odberateľov SOP₀ v roku 2024 v záujme zníženia vplyvu nárastu cien plynu vrátane zmiernenia negatívnych dopadov nárastu regulovaných cien na finančné zdroje štátu, ktoré sú potrebné na kompenzácie pre dodávateľov plynu.

Odporúča sa, aby vláda SR uložila podpredsedníčke vlády a ministerke hospodárstva úlohu uložiť vo VHZ dotknutým účastníkom trhu s plynom povinnosť podať úradu bezodkladne po doručení rozhodnutia vo VHZ návrh na zmenu rozhodnutia z vlastného podnetu v zmysle §17 ods. 2 písm. d) zákona o regulácii, predmetom ktorého bude uplatnenie maximálnej priemernej ceny za dodávku plynu pre zraniteľných odberateľov plynu vo výške 73,14 €/MWh pre výpočet maximálnych sadzieb za odobratý plyn pre koncových odberateľov plynu v domácnosti a vybraných zraniteľných odberateľov plynu podľa § 2 písm. k) šiesteho bodu a siedmeho bodu zákona o regulácii na rok 2024.